

Restauratie glas-in-loodramen voor Groote Weiver

DOOR TON DE LANGE

WORMERVEER - Op 29 juni 1984 slaat de klok bijna middernacht als aan het Weiver de toegang tot de leegstaande oude gasfabriek van Krommenie wordt opengebroken.

Ruud Pauw en Gerrit Gelderman behoren tot de krakers. Met hen begint de gasfabriek een nieuw leven als De Groote Weiver dat 22 jaar lang van sociaal-cultureel belang zal zijn. Als in juli dit jaar het pand wordt gesloopt ten faveure van woningbouw zijn Pauw en Gelderman er weer als de kippen bij. Nu als mannen van het Wormerveerse glas-in-loodatelier De Glazen Pauw om de uit 1929 stammende ramen van de voordeur van de gasfabriek te behouden.

De voormalige krakers hadden de ramen, met gevoel voor het historisch belang, afgedekt met plexiglas. Maar na bijna tachtig jaar waren de ramen toch in zeer slechte staat. In het atelier zijn de ramen in nieuw lood gezet en het gebrandschilderde glas vervangen. Het ene paneel toont de IJmuidense Hoogovens, de gas-

Ruud Pauw (l) en Gerrit Gelderman bij één van gerestaureerde glas-in-loodramen.

FOTO HENK VAN DE LEUR

leverancier waarmee op 1 februari 1929 een contract werd getekend. De gasfabriek werd over-

slagstation van Hoogovengas naar het leidingnet van Krommenie en Assendelft. Op de ra-

men onder meer afbeeldingen van kolenhopen, rokende schoorstenen en de gashouder.

Wie de ontwerper van de glas-in-loodramen was, is volgens Pauw 'helaas niet meer te achterhalen'.

Het ensemble van de ramen maakte volgens Pauw duidelijk dat ook in Krommenie een nieuw tijdperk was aangebroken. Koken op hout was over. De gashouder ging naar de maximale inhoud van 5000 kubieke meter gas, aan de voorzijde van de fabriek kwam een toonzaal waarin kookdemonstraties plaatsvonden en men zich kon verbazen over de werking van gastoe-stellen. De restauratie is een eerbetoon aan de creativiteit van De Groote Weiver, dat nu geen pand meer heeft. Maar ook een blijvende herinnering aan de vroege jaren van gaslevering in het dorp.

Zaanstad heeft volgens de restaurateurs 'door onjuiste inschatting het verleden van de gasfabrieken door de sloop van De Groote Weiver definitief en onnodig uitgewist'. De ramen zijn met toestemming van Zaanstad als feitelijk eigenaar overgedragen aan de stichting De Groote Weiver. Het is nog niet bekend wat die er mee gaat doen.